

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4Tos/101/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1121011097
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Kováč
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1121011097.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu JUDr. Karola Kováča a sudcov Mgr. Michala Kačániho, PhD. a JUDr. Jána Goliana, PhD. v trestnej veci odsúdeného Z. P., pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I z 11.08.2021 sp. zn. 8Pp/20/2021, na neverejnom zasadnutí konanom 02. decembra 2021 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sa sťažnosť odsúdeného Z. P., nar. XX.XX.XXXX z a m i e t a .

odôvodnenie:

Uznesením Okresného súdu Bratislava I z 11.08.2021 sp. zn. 8Pp/20/2021 bol podľa § 415 ods. 1 Tr. por. s poukazom na § 66 ods. 1 písm. b/, ods. 2 Tr. zák. návrh odsúdeného Z. P. na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu trestným rozkazom Okresného súdu Trnava sp. zn. 1T/19/2019 zo dňa 08.04.2019 a právoplatným dňa 27.04.2019 zamietnutý.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote sťažnosť odsúdený Z. P. a to písomným podaním urobeným dňa 16.08.2021 u riaditeľa Ústavu na výkon väzby a ústavu na výkon trestu odňatia slobody Bratislava, ktorú následne odôvodnil ďalším písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 28.10.2021. V dôvodoch svojej sťažnosti odsúdený Z. P. namietal, že hodnotenie prvostupňového súdu ohľadne jeho postoja k spáchanej trestnej činnosti ako nekritického, alibistického a laxného je len domnienkou súdu, nakoľko faktom ostáva, že po prepustení z výkonu trestu sa vráti späť k rodine, s ktorou žil aj pred samotným výkonom trestu odňatia slobody. Nie je preto absolútne žiaden dôvod tvrdiť, že nemôže viesť v budúcnosti riadny život. Práve naopak, udržiava pravidelný kontakt s rodinou aj v tomto čase a je dôležité, aby sa vrátil čo najskôr k rodine a bol im nápomocný. Pritom už v pôvodnom konaní oľutoval skutok, ktorý mu bol kladený za vinu a je si vedomý následkov svojho konania, ktoré svojim činom zavinil a aj ľutuje, čo urobil. Tohto sa pridrižiava počas celého výkonu trestu a rodina mu už odpustila.

Krajský súd v Bratislave na podklade riadne a včas podanej sťažnosti oprávnenou osobou preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. por. správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia a zistil, že sťažnosť odsúdeného Z. P. nie je dôvodná.

Sťažnostný súd ďalej konštatuje, že konanie, ktoré predchádzalo napadnutému uzneseniu, bolo vykonané prvostupňovým súdom v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku.

Rozhodnutiu okresnému súdu, ktorým bol návrh odsúdeného Z. P. na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietnutá, nemožno vytknúť žiadnu chybu či nedostatok, pričom aj odôvodnenie samotného uznesenia vyhotovil prvostupňový súd zodpovedajúcim spôsobom a tak krajský súd v zásade na odôvodnenie napadnutého uznesenia v celom rozsahu odkazuje.

Sťažnostný súd z obsahu predloženého na vec sa vzťahujúceho spisového materiálu zistil, že odsúdený Z. P. bol trestným rozkazom Okresného súdu Trnava z 08.04.2019, sp. zn. 1T/19/2019, právoplatným dňa 27.04.2019 uznaný za vinného pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

od presne neustáleného obdobia najmenej od konca augusta roku 2016 až do 22.07.2017 v rodinnom dome na adrese G. F. č. XXX, v ktorom žije ako druh W. B., dopúšťal sa fyzického aj psychického násillia voči jej maloletej dcére I. D., narodenej v roku 2004, takým spôsobom, že ju opakovane vždy pod vplyvom alkoholu fackoval, a počas spoločných hádok s W. B., ktorú bil, udieral aj maloletú I. D., keď sa snažila brániť matku, tejto vulgárne nadával, zakazoval jej chodiť von, vyčítal jej bez príčiny, že sa nestará o domácnosť, počas vianočných sviatkov v roku 2016 ju bezdôvodne zbil, tiež hodil po maloletej kancelárske nožnice, ktorými ju však netrafil, nakoľko sa uhla a tiež ju privrel medzi dvere, zakazoval jej chodiť von, k otcovi, bezdôvodne jej bral telefón, pričom takéto konanie vyvrcholilo dňa 22.07.2017, kedy bol obvinený znovu pod vplyvom alkoholu, aj s matkou maloletej sa hádali a vzájomne napádali, v dôsledku čoho I. D. mala strach, a žiadala o pomoc svojho brata U. B., ktorý privolať policajnú hliadku a následne dňa 25.07.2017 bola na vlastnú žiadosť umiestnená maloletá I. D. do Krízového centra v Trnave, na ul. L. Podjavorinskej, uznesením Okresného súdu Trnava sp. zn. 32PPOm/4/2017 o nariadení neodkladného opatrenia.

Za uvedenú trestnú činnosť bol odsúdenému Z. P. uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 roky so zaradením pre jeho výkon do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Súčasne mu bolo uložené ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou.

Dňa 16.07.2021 bolo prvostupňovému súdu doručené písomné podanie odsúdeného Z. P. spolu s hodnotením riaditeľa Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Bratislava (ďalej len „ÚVV a ÚVTOS Bratislava“), ktorým odsúdený podal návrh na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Podaný návrh odsúdený nijako bližšie neodôvodnil.

Z odpovede na lustráciu v ZVJS vyplynulo, že odsúdený Z. P. má trest odňatia slobody vo výmere 3 roky uložený vyššie označeným trestným rozkazom vykonávať od 16.07.2019 do 16.07.2022.

V odpise registra trestov má odsúdený Z. P. 4 záznamy o predchádzajúcich odsúdeniach. Okrem zmieneného odsúdenia, pre ktoré je aktuálne vo výkone trestu odňatia slobody, ide aj o odsúdenia pre prečin podvodu podľa § 250 ods. 1 Tr. zák., vo vzťahu ku ktorému platí fikcia neodsúdenia a pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. c/ Tr. zák. a pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zák.

Z hodnotenia riaditeľa ÚVV a ÚVTOS Bratislava z 12.05.2021 krajský súd zistil, že odsúdený Z. P. bol predvedený do výkonu trestu odňatia slobody dňa 16.07.2019 v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby Leopoldov. Správanie a vystupovanie odsúdeného v tomto ústave bolo podľa dostupných záznamov počas výkonu trestu na požadovanej úrovni. Ústavný poriadok aj časový rozvrh dňa dodržiaval, príkazy a nariadenia príslušníkov rešpektoval. Výkon trestu vykonával v strednom stupni stráženia. Dňa 30.07.2019 bol premiestnený na ďalší výkon trestu do Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Bratislava. Počas výkonu trestu v oddiele stredného stupňa stráženia hodnotený vždy svoje správanie a vystupovanie prispôbil podmienkam vo výkone trestu a zásadám uvedeným v ústavnom poriadku. Nebolo zaznamenané žiadne porušenie ústavného poriadku, či časového rozvrhu dňa. Odsúdený sa správal k personálu úctivo a s rešpektom. V kolektíve odsúdených sa prejavoval ako komunikačne zručný, pohotový človek. Dňom 30.10.2019 bol pracovne zaradený na pracovisku vnútornej prevádzky ústavu na výkon pomocných prác vo väzenskej kuchyni. Na pracovisku boli s jeho pracovnou morálkou spokojní, plnil úlohy zodpovedne a samostatne. Iniciatívne sa zapájal i do činností pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného. Uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 11.12.2020 pod č. k. 8Nt/13/2020 bol odsúdenému zmenený spôsob výkonu uloženého trestu do minimálneho stupňa stráženia. Za dlhodobu dosahované pozitívne výsledky v procese resocializácie bol dňa 16.06.2021 komisiou zaradený do diferenciačnej skupiny „A“ a bol umiestnený do otvoreného oddelenia ústavu Bratislava, kde sa nachádza doposiaľ. Kontinuálne správanie a vystupovanie odsúdeného i po premiestnení do otvoreného oddelenia je slušné, jeho osobnosť sa vyznačuje flexibilitou v prispôbovaní sa novým podmienkam a situáciám. Všetky povinnosti vyplývajúce mu zo zaradenia si plní k spokojnosti nadriadených. Doposiaľ bol 3 krát

disciplinárne odmenený pochvalou. Disciplinárne potrestaný nebol. Od 17.06.2021 vykonáva pridelené pomocné práce na pracovisku Nemocnica Milosrdní bratia. Pracovné povinnosti si plní zodpovedne, pri práci je obratný. Má vytvorené dobré pracovné návyky. Od začiatku výkonu trestu aktívne vykonáva činnosti pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného. Podieľa sa i na kultúrno-osvetových aktivitách. V rámci tohto hodnotenia sa ďalej uvádza, že riziko recidívy trestnej činnosti je nízke a resocializačná prognóza sa javí ako priaznivá. V jeho závere sa napokon konštatuje, že odsúdený preukazuje splnenie podmienok na podmienené prepustenie a odporúča sa podmienené prepustenie.

Na verejnom zasadnutí, ktoré prvostupňový súd nariadil za účelom prejednávania podaného návrhu, odsúdený uviedol, že zotráva na podanej žiadosti a ďalej dodal, že by sa chcel zaradiť do života a fungovať tak, ako fungoval pred tým. Následne uviedol, že po poškodenej maloletej nikdy nožnice nehodil, ani ju neudieral a nebil. Na poškodenú iba raz nakričal.

Podľa § 66 ods. 1 písm. b/ Tr. zák. súd môže odsúdeného podmienenčne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zák. pri rozhodovaní o podmienenčnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

Z dikcie citovaných ustanovení je zrejmé, že dosiahnutý stupeň nápravy sa má posudzovať nielen podľa správania sa odsúdeného a jeho pomeru k práci počas výkonu trestu odňatia slobody, ale tiež s ohľadom na to, či sa zbavil všetkých záporných vlastností a sklonov, ktoré viedli k trestnému činu, pre ktorý bol odsúdený a či sa podmienkam a požiadavkám výkonu trestu neprispôbil len formálne. Závažnosť spáchaného trestného činu, rovnako ako skutočnosť, do akého ústavu je odsúdený zaradený, je potrebné hodnotiť v súvislosti s otázkou, či vzorné správanie sa odsúdeného vo výkone trestu a jeho vzťah k práci, je výrazom jeho skutočného polepšenia a či je možné od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život (stanovisko najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 13/1972 uverejnené v Zb. NS pod publikačným číslom 37/1973). Z materiálneho hľadiska teda nie je pre rozhodnutie o podmienenčnom prepustení rozhodujúce iba správanie sa odsúdeného a jeho pomer k práci vo výkone trestu, ale musí byť splnená aj ďalšia podmienka explicitne upravená v návete § 66 ods. 1 Tr. por., ktorou je dôvodné očakávanie vedenia riadneho života v budúcnosti zo strany odsúdeného. Podpornými kritériami pre rozhodnutie o podmienenčnom prepustení sú tiež povaha spáchaného trestného činu a zaradenie odsúdeného do ústavu na výkon trestu toho ktorého stupňa stráženia.

V prejednávanej trestnej veci síce z hodnotenia riaditeľa ÚVV a ÚVTOS Bratislava vyplývajú výrazne pozitívne poznatky o správaní sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody a o riadnom plnení si povinnosti v rámci jeho pracovného zaradenia vo výkone trestu, avšak jeho postoj pri samotnom prejednaní jeho návrhu na verejnom zasadnutí v konaní pred súdom prvého stupňa v spojení s ďalšími okolnosťami vyvoláva odôvodnené pochybnosti o skutočnej sebareflexii odsúdeného a tým aj pochybnosti o tom, či od neho možno skutočne očakávať vedenie riadneho života už po uplynutí zákonom predpokladanej doby pre podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. V tomto smere krajský súd poukazuje na to, že už z prejavov samotného odsúdeného by mal vyplývať úprimný záujem odsúdeného presvedčiť konajúci súd o tom, že sa skutočne polepšil a najmä, že nie je dôvod sa obávať, či po prepustení na slobodu bude viesť riadny život. Inak povedané, odsúdený by sa nemal spoliehať iba na hodnotenie jeho správania zo strany riaditeľa ústavu na výkon trestu, ale sám by sa pri svojich vyjadreniach (písomných aj ústnych) mal snažiť preukázať, že si uvedomil príčiny a dôsledky svojej predchádzajúcej protiprávnej činnosti a práve v dôsledku svojho polepšenia za zbavil záporných vlastností a sklonov, alebo ich aspoň eliminoval na takú akceptovateľnú úroveň, ktorá nebude vyvolávať opodstatnené pochybnosti o možnom opätovnom zlyhaní odsúdeného. Priestor na takýto aktívny prístup odsúdeného je daný nielen pri odôvodnení ním podaného návrhu na podmienené prepustenie, ale predovšetkým na verejnom zasadnutí, na ktorom je súd povinný odsúdeného v súvislosti s takýmto predmetom konania vypočuť (§ 417 ods. 2 Tr. por.). Ak teda odsúdený osobne nevyvíja v naznačenom smere žiadnu aktivitu, alebo ju vyvíja len minimálne, je opodstatnený dôvod pochybovať, či jeho pozitívne

správanie vo výkone trestu je výrazom jeho skutočného polepšenia a nie iba formálnym a účelovým prejavom motivovaným snahou o zabezpečenie si kladného hodnotenia bez toho, aby jeho správanie bolo reálnym odrazom jeho postoja k trestnej činnosti a k budúcemu správaniu. Konkrétny postoj odsúdeného je však potrebné hodnotiť uvážlivo so zreteľom na jeho osobu a v kontexte ostatných skutočností významných pre rozhodnutie o návrhu na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

V posudzovanej veci odsúdený už vo svojom písomnom návrhu na podmienené prepustenie neuviedol žiadne dôvody, pre ktoré by malo byť jeho návrhu vyhovieť. Na verejnom zasadnutí v konaní pred prvostupňovým súdom potom nielenže dostatočne nevyužil priestor, ktorý mu bol poskytnutý na uvedenie týchto dôvodov, ale súčasne prejavil zjavne nekritický postoj k trestnej činnosti, pre ktorú bol odsúdený a pre ktorú je aktuálne vo výkone trestu odňatia slobody, keď v podstate popieral zásadné skutkové okolnosti spáchaného trestného činu (hodenie nožíc po maloletej poškodenej, jej udieranie a bitie). Napokon aj v rámci konečného návrhu odsúdený rezignoval na akúkoľvek snahu poukázať na dôvody, pre ktoré by mal byť podmienené prepustený. Takýto postoj odsúdeného rozhodne nesvedčí pre také očakávania ohľadne jeho budúceho správania sa na slobode, s akými Trestný zákon spája pozitívne rozhodnutie súdu o podmienenom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. Od odsúdeného Z. P. by sa pritom úplne iný prístup očakával o to viac, že už v minulosti bol opakovane právoplatne odsúdený a to aj na nepodmienený trest odňatia slobody, resp. aj trest odňatia slobody s podmieneným odkladom jeho výkonu, ktorého výkon mu bol následne nariadený a z ktorého výkonu bol potom podmienené prepustený a napriek tomu sa znovu dopustil trestnej činnosti, pre ktorú je aktuálne vo výkone trestu odňatia slobody.

Na základe týchto úvah sťažnostný súd konštatuje, že súd prvého stupňa postupoval správne, keď sa pri posudzovaní návrhu odsúdeného Z. P. neobmedzil iba na hodnotenie správania sa odsúdeného vo výkone trestu, ktoré vypracoval riaditeľ ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom odsúdený tento druh trestu vykonáva, ale dôsledne posudzoval všetky aspekty významné pre posúdenie podmienok upravených v § 66 ods. 1 Tr. zák.

Prvostupňový súd dospel tiež k správnej závere, že materiálna podmienka spočívajúca v očakávaní vedenia riadneho života u odsúdeného Z. P. splnená nebola a to pre jeho nekritický postoj k spáchanému trestnému činu v spojení s povahou tohto trestného činu a s kriminálnou minulosťou odsúdeného. Na tomto základe je teda opodstatnené konštatovať, že samotné správanie sa odsúdeného Z. P. vo výkone trestu odňatia slobody a jeho zaradenie do minimálneho stupňa stráženia s umiestnením do otvoreného oddelenia ÚVV a ÚVTOS Bratislava samé osebe nedáva rozumný základ pre záver, že došlo k dovŕšeniu jeho nápravy v takom rozsahu, pre ktorý by bolo možné považovať podmienené prepustenie v jeho prípade za opodstatnené. Postoj odsúdeného, v rámci ktorého popieral rozhodné skutkové okolnosti spáchaného trestného činu a ktorý sa spoliehal iba na písomné hodnotenie jeho správania vo výkone trestu, dáva dostatočne odôvodnený základ pre taký záver, že správanie odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody je iba účelovým prispôbením sa podmienkam vo výkone trestu odňatia slobody a nie je prejavom reálneho (nie iba navonok sa javiaceho) polepšenia v rámci plnenia programu zaobchádzania. Na tomto konštatovaní nemení nič ani tvrdenie odsúdeného v rámci jeho sťažnostných námietok, že po výkone trestu sa vráti späť k rodine, s ktorou žil predtým, ako nastúpil výkon trestu. Naopak, je preto o to viac potrebné dôsledne dbať na také ďalšie pôsobenie odsúdeného v rámci programu zaobchádzania vo výkone trestu odňatia slobody, ktoré prispeje k eliminovaniu alebo aspoň k výraznému zoslabeniu pochybností spojených s otázkou budúceho vedenia riadneho života odsúdeným.

Za danej situácie nevidel nadriadený súd dôvod na zrušenie alebo zmenu napadnutého uznesenia a preto sťažnosť odsúdeného Z. P. v zmysle § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. ako nedôvodnú zamietol.

Predmetné rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.